

Na južno letovišče!

Cetovodja Janko Bedrač, doma iz Hajdine pri Ptuju, piše dne 16. junija svojemu prijatelju v Mari-boru:

Kakor Ti je znano, sem prebil jesen in zimo na srbskem bojišču. Te dni pa smo se „preselili“ od sode Srba k „zavezniku“ Lahu. Vožnja je trajala 5 dni. Višji častniki so občudovali krasoto slovenske zemlje, po kateri smo se vozili. Ko smo se pripeljali v Središče, so nas vrli Slovenci in Slovenke veselo pozdravljali in klicali: Le korajžno na polentarje! Vidi se že na prvi hip, da je slovensko ljudstvo prepojeno svetega navdušenja za boj zoper verolomne Italijane. Na postajah po slovenski zemlji so nas mladenke okinčale s cvetjicami. In kako gostoljubno so nas Slovenci in Slovenke na postajah obdarovali. Vlak nas je končno zapeljal v lepi slovenski kraj, kjer se nam zdi, kakor na letovišču, čeravno nam včasih mimo uhe bolj na debelo zabrni. Skozi 11 mesecev pa sem se tega brnenja že precej navadil. Slovenske fante, ki bodo v kratkem odkorakali k vojakom, iskreno vabimo na prijetno naše letovišče. Mnogo pozdravov z dežele, kjer polentarje pretepavamo. Janko Bedrač.

„Slov. Gospodar“ v tirolskih gorah.

Naš rojak Konrad Skaza, v mirnem času podobar pri St. Ulrichu na Tirolskem, sedaj pri tirolskih strelcih, nam piše dne 28. junija z italijanskega bojišča:

Kdo bi si bil mislil, da se bo „Slov. Gospodar“ tudi v tirolskih strelskih jarkih bral, in kako se ga veselimo, ko ga dobim v roke.

Dan, ko nam je naš ljubeznivi južni sosed zvestobo prelomil in nam napovedal vojko, sem tudi jaz posnemal hrabre Tirolece in zgrabil za puško, kakor je to marsikateri pošten Tirolec prostovoljno storil. Mi imamo mladeniče od 16 let, pa tudi starčke, kateri so 76 let stari; vsak po svoji zmožnosti pomaga figamoža odganjati. Tiroleci so znani kot dobri strelci.

Naš stan je na gorskem prelazu 2200 m nad morjem ravno nasproti sovražniku. Ker je že mnogo tednov slabo vreme, dež in sneg, je tudi precej mrzlo. V naši bližini pokajo topovi, katerih grom po pečinah 3000 metrov nad morjem sto in stokrat odmeva. Po noči, ko stojim na najvišjem sedlu na straži, se vidi blisk iz topovskih cevi. Nam se tu dobro godi, imamo dobre častnike in dobro hrano, kakor se pač v tem času more dobiti. Posebno bi me veselilo, če bi mi eden ali drugi kakšne slovenske knjige daroval, čeprav stare, katere bi lahko ob prostem času prebrali, kadar dobi Lah dosti po hrbtu; hočem vse pošte-no vrniti.

„Slovenci so tako lepi fantje“.

Iz pisma vojaškega zdravnika, nahajajočega se na bojišču, posnemljemo po zagrebškem „Tagblattu“ iz njegovega pisma, ki ga je pisal svojim otrokom, nastopni odstavek: „... Kadar se tako strelja, (padla je japonska granata) je mnogo, mnogo ranjenec. Nedavno je trajal boj štiri dneve in štiri noči. Vaš oče je moral neprestano obvezovati. Vsem pomaga, kolikor le more: našim Hrvatom, Slovincem, Nemcem, Ogrom, kakor že prihajajo. Slovenci so jako lepi fantje! Za enega mi je bilo žal — brhek dečko iz Postojne, sele 24 let star. Nisem mu mogel več pomagati. Tako daleč od doma, vme je našel rani grob... Tudi Ruse obvezujem. Vsi so obili, širokopleči, trdni, zdravi, močni možje. Eden izmed njih je prišel uro daleč, je govoril z mano mirno, dobrodušno, brezskrbno in je bil zadet po streli v pljuča. Pri vsakem dihu se mu je skozi dve veliki luknji penila kri iz telesa. Tako padajo na tucate. Pokopavajo jih in — konec je. Mnogo, mnogo se vidi v vojni! Sedaj pa sedim tu in pišem Vam. Na levo tam gori stoji hišica ubogega kmeta in tam je moje obvezovališče. Njega kokoši so prišle semkaj do potoka. Z eno sem sklenil prijateljstvo. Je povsem bela in ima 13 črnih okroglih piščet, ki se veselo prekopiceajo po travli. Trosim jim komisa. Vsemu, vsemu se privadita človek in žival. Včeraj sem za hip, ko so topovi molčali, slišal kukavico. Metulji že frče okoli. Ah, otroci, želim, da bi vsaj Vi kdaj doživeli boljši čas, čas sreče in — miru!

Rusi so že zgubili navdušenje.

Cetovodja našega domačega domobranskega polka, dobroznani naš somišljenik Franc Šparl iz Jarevine piše dne 23. junija našemu uredniku s severnega bojišča:

Dragi! Godi se mi, smem reči, prav dobro. Kmalu bom neprestano sedem mesecev v fronti ter sem bil že izpostavljen mnogim nevarnostim. Pa hvala Bogu, nič zalega se mi še dosedaj ni zgodilo, dasiravno so že mnogokrat kakor mušice frčale sovražne krogle ter kakor toba se vsipavali sovražni šrapneli nad našimi glavami. Toda vsemu se človek privadi, tako tudi vojnemu ropotu; bilo bi naravno dolgočasno, če bi vsak dan ne grmeli topovi. Dne 27. januarja bi me bili skoro „zabrali“ Moskali, pa v zadnjem trenutku sem se še rešil.

Ko sem prišel sem na bojno polje, je bil sovražnik že daleč na Ogrskem, a kmalu smo začeli s prodiranjem, ter smo neprestano podili Ruse nazaj. Za-

četkom maja se nam je posrečilo potisniti sovražnika iz Karpatov daleč nazaj, kar nam je pripomoglo, da je sedaj, ko Ti to pišem, Przemysl in Lvov zopet naš. To daje našim hrabrim vojakom novega poguma za nadaljnji boj.

Naši domači polki so bili med tem iz zahodnega gališkega bojišča prestavljeni proti izhodu ob reko Prut med Kolomejo in Černovicami. Tukaj nam je vnovič zasijala vojna sreča. Tudi tukaj je moral sovražnik nazaj, vrgli smo ga čez reko Dnjestr, kjer so važne postojanke zopet v naših rokah.

Predvčerajšnjim so se Rusi zopet zagnali v nas, pa bili so grozno poraženi. Morali so se kljub velikemu številu umakniti ter pustiti precej žrtev za seboj. Prepričan sem, da se sovražnik tukaj sploh ne bo mogel dolgo zadrževati, ker naša pomnožena in izvrstna artilerija ga dan na dan hudo obdešuje. Pred našo artilerijo pa imajo Rusi grozen strah.

Ruska artilerija je sedaj v primeri z našo silno slaba. Sploh tudi ni med ruskimi vojniki nikakega bojnega navdušenja več, ampak večkrat smo že opazili, da je sovražnik sam s svojo lastno artilerijo moral prisiliti moštvo, da je slo naprej.

Cisto drugače je pa pri nas. Če tudi so mnogi med nami družinski očetje ter jih tare skrb za dom, vendar so vedrega lica, polni bojnega navdušenja.

Če bi bil Ti navzoč o priliki, ko se nam je razglasilo, da sta Przemysl in Lvov zopet naša, bi gotovo mislil, da si na slovenski svatbi, ker vriskanja in „hura“-klicev ni bilo ne konca ne kraja.

Tudi vest o vojni napovedi Italije nas ni vznemirila. Ogorčenje nad tem izdajskim činom verolomnega zaveznika in za domovino vneti smo z mogočnimi „Živijo“-klici na cesarja tik pred sovražnikom pokazali, da se ne bojimo, četudi nas je ta naš zaveznik sramotno zapustil. Ljubi Bog, na katerega vsi zaupamo, bo gotovo kaznoval vse naše sovražnike, zlasti pa ostudne verolomne Italijane.

K koncu Ti še omenjam, da smo imeli tudi v vojski priliko zadostiti velikonočni dolžnosti. Na Velikonočno nedeljo ter še nekaterikrat smo imeli svojo službo božjo. S tukajšnjim prebivalstvom, kolikor ga še je, se zlasti Slovenci lahko pogovarjajo, ker so Slovani. Kraji so zlasti tukaj prav lepi, lepša pa je vendar naša Slovenija. V vsakem večjem kraju najdemo kramarske jude, ki barantajo tudi sedaj. Upam, da se kot zmagovalci skoraj vrnemo. Tebi in vsem znancem v domovini srčen pozdrav!

Slovenska mati vzgojila sedem sinov za vojsko.

Rudolf Seletinger, doma iz občine Partinje, župnija Sv. Jurij v SI. gor., infanterist pri domačem pešpolku, piše dne 21. junija s severnega bojišča (Kolomeja):

Poltretji mesec je že preteklo, kar sem tukaj na bojišču. Zdrav sem še, hvala Bogu. Upam, da vojska ne bo več tako dolgo trajala kot že je.

Zvedel sem, da so kmetje po naših krajih veliko zrnja dali za vojake. Bodi jim tisočera zahvala! To se je tudi takoj tukaj na bojišču poznalo. Dobili smo veliko lepši in več kruha, kakor dosedaj. Vojaki, ki branimo domovino, imamo hvala Bogu dovolj kruha in tudi mesa nam ne manjka. Kmetje, ki ste doma, in vam je mogoče, le pomagajte nam, kolikor je v vaših močeh, da ne bomo omagali. Mi vojaki smo sami za se veliki siromaki. S praznimi želodci ne moremo ležati v jamah, še manj pa se lažni vojskovati.

Naznanjam, da sva z bratom Tončom vedno skupaj. Povej, ljuba žena, materi, da naj bodo ponosni, da so vzgojili 7 sinov za vojsko. Z bratom sva bila že nešteto krat v silnem ognju, a sva bila še vedno srečna. Prepričan sem, da naju čuva Marija, katero vi doma prosite v gorečih molitvah na pomoč. Hvala za darovane 4 sv. maše.

Naznanjam tudi, da že mesec dni nimam prav nič tobaka. Prosim, pošljite mi ga. K meni se je prišlo več tistih nadležnih živalic, ki jim v Slov. goricah pravimo „uš“. A mi vse težave radevoije trpimo, samo, da premagamo sovražnika. To pa je rečem, Rus ne bo nikoli jedel juhe na Dunaju. Dosedaj nas je pri naši četi bilo 16 Jurjevčanov. Delali smo si med seboj kratek čas, En dan nam je tukaj prejel minul, kot doma ena ura. Sedaj pa sva zopet z bratom sama. Kje so drugi, ne vem...

Z Bogom domači! Vsem znancem iskrene pozdrave!

Edina želja videti cesarja, se mu je izpolnila.

Dne 27. junija se je zgodil v cesarski dvorni kapeli v Senbrunu mičen dogodek, ki vnovič na gnljiv način izpričuje ljudomilost našega vladarja.

Nadvojvodinja Marija Terezija je prejšnji teden obiskala neko dunajsko vojaško bolnišnico in je ob tej priliki nagovorila tudi nekega v postelji ležečega ranjenega tirolskega cesarskega lovca, kojega prsa je dičila velika srebrna kolajna za hrabrost, zlata kolajna za hrabrost in železni križec 1. razreda. Odlikovan ranjenec je moral visoki gospoj pripovedovati, kako si je zaslužil svoja odlikovanja in končno ga je visoka gospa vprašala, ali ima kako posebno željo. Hrabri Tirolec je izrazil željo, da bi pač zelo rad videl našega cesarja.

Nadvojvodinja se je v nedeljo dne 27. junija pe-

ljuba s svojo lastnim avtomobilom po ranjenega vojaka v bolnišnico ter se je peljala z njim v dvorno kapelo v Senbrun, vjer je mogel junaški Tirolec prav lahko videti našega cesarja, ki je prisostvoval službi božji.

Cesar, katerega je opozorila nadvojvodinja na ranjenega tirolskega cesarskega lovca, se je globoko nagnil iz svojega sedeža, da ga je mogel cesarski lovec prav dobro videti, in mu je z vročo sporočil pozdrav.

Ranjeni cesarski lovec je bil vsled tega odlikovanja tako glnjen samega veselja, da so mu po zagorelem licu tekle debele solze. Vse, ki so bili navzoči v kapeli, je ganil ta prizor.

30 Bošnjakov ujelo 172 Rusov.

Član katoliškega akademičnega društva „Zarja“ medicinec Zoran Jošt iz Celjapíše iz severnega bojišča, kjer služi pri bosanskem pešpolku, svojemu očetu med drugim:

Naznanjam Ti veselo vest, da sem postal koncem majnika kadet. Rad bi bil še poprej pisal, pa ni bilo mogoče, ker smo bili neprestano na maršu. Pretečene dni smo marširali enkrat neprenehoma od 2. ure po noči pa do 7. ure zvečer drugega dne. Kot star vojak razumeš, kaj se to pravi, pri tem pa je treba paziti skoraj na vsak korak, kje se pokaže sovražnik. Drug dan pa zopet hajdi naprej. Na večer smo se utaborili v nekem gozdu, kjer smo sedeč krog ognja kuhali in slastne povžili konzerve, kajti kaj drugega nismo imeli. Zaspal sem utrujen kot mlatič pod milim nebom, kakor bi bil v najmekkejših pernicah ter pripravivši se Bogu zasmrčal, da so se sosedje bali, da zbudim v bližini nahajajočega se Rusa. Le škoda, da tudi to noč nismo imeli miru; par sto korakov pred nami so zagrmeli topovi sredi noči ter nas v hipu spravili zopet vse po koneu. Popoldne pa smo se že med potjo malo stopli s kozaki, ki smo jih jažno pogнали v beg; hučega se mi ni nič zgodilo. Zdrav sem še vedno hvala Bogu kot riba v vodi.

Drugo poročilo pravi: Taborimo v zapuščenem gneždu in danes en dan počivamo po silnih štrapačah poslednjih dni. Poslane cigarete sem ravno dobil. Vsaka je zlata vredna, zato jih pa tudi bratovsko delim med častnike in naše vrlo bosansko moštvo. Bog plačaj za pošiljatev, pa prosim skoraj za novo. Še ljubše bi mi bilo, ako bi nas poslali nad Lahe, da bi si mimogrede v domovini nabasal poln nahrbtnik tobaka.

Dne 3. junija piše med drugim: Eden voj naše kompanije, ki je šel ojačevat 97. polk, se je včeraj že zopet izborno izkazal. Njegov poveljnik, kadet Šehič ga je vodil s tako sigurnostjo in junaštvom, da se je vse čudilo. S komaj 30 možmi je navalil na desetkrat številnejše Ruse, ujel jih je 172, med tem 5 višjih častnikov, in zaplenil eno strojno puško, druge Ruse pa, kar jih ni obležalo, je pogнал v beg. Žalibog je moral plačati ta svoj junaški čin z lastnim nadebudnim življenjem. Bil je ranjen z dum-dum-kroglo in ker jaz sam nisem mogel biti takoj povsod naenkrat zraven, ker sem imel z obvezovanjem in prvo najnujnejšo pomočjo ranjenecem polne roke, so ga obvezali začasno le sanitetni vojaki, ki pa mu žal niso znali ustaviti krvi. Obvezali smo ga sicer pozneje dobro, a žal je bilo že prepozno, ker je med tem revež izgubil že preveč krvi. Meni je bilo ta dan tako težko pri sreči, da bi se bil najrajše razjokal, če me ne bi bilo sram drugih častnikov in pogumnega moštva. Ako bi bil mogel dobiti ranjenega kadeta jaz pravčasno v roke, bi mu bil gotovo rešil življenje, ali bi pa bil vsaj vse mogoče storil, da se mi to posreči. Fant, rodom Bosanec-musliman, je bil iskren in dober moj prijatelj in je že četrti v našem polku, ki je zaslužil zlato hrabrostno svetinjo. Tu na bojišču, ko gleda človek neprestano vse grozovitosti novodobnega bojevanja, se pač vse drugače občuti izguba blagega prijatelja, nego se to čita doma v časopisih. Dragi prijatelj Šehič, počivaj v miru v tuji zemlji! Cela brigada je ta dan govorila samo o tem izrednem junaštvu naših neupogljivih momakov.

Čujem, da naši prav pošteno tepeškajo polentarje. Mene strašno miče na jug; tem hinavcem bi privoščil same dum-dum-krogle. Trdno upam, da jih bode dobil Italijan temeljito po grbi, kakor tudi zasluži.

Ako po več dni ne dobiš poročila, ne skrbi za me, božja roka čuva naš menoj. Ker se vedno premičemo in smo vsak dan v vročih bojih, ne moremo pošta tako poslovati, kot sicer, kakoršen je pač položaj. Zdrav sem hvala Bogu za silo še vedno, samo spi-mo malo, vsled česar sem tudi precej shušjal.

Poslednje poročilo pravi: Iznenačila me je sedaj vest, da si moral tako na stara leta tudi Ti vnovič k vojakom. Ker pa je to sedaj bridka resnica, pa pravim: glavno po koncu, z božjo pomočjo bomo vse srečno prestali. Bodi va ponosna, da služi oče in sin svojemu cesarju. Naša zlata, dobra mamca ima sedaj dva korenjaka v vojski, ki bodeta vrlo in zvesto branila ljubljeno domovino, v katero dan Bog, da se povrnemo kmalu vsi zdravi in zmagoviti. Ako se to kmalu ne zgodi, boče prišel po novem letu še Račovan za nama. Vsi trije bomo pobili gotovo vse sovraže.

Iskrene poljube in pozdrave Vam vsem, kakor tudi sorodnikom in prijateljem.

Vam hvaležni Zoran.

Velika bitka pri Gorici. — Naši sijajno odbili italijanski napad. — Italijani imajo strašne izgube. — Letalci nad Gorico. — Sveta Gora pri Gorici. — Italijanski torpedni čoln potopljen. — Italijanski kralj gleda od daleč Trst.

Maribor, 7. julija.

Dne 5. julija se je razvila na črti Gorica—Tržič veličanska bitka z Italijani. Šlo se je posebno za mostne utrdbe pri Gorici. Ako vzamejo Gorico, potem pot do Trsta ni več dolga in težka. Tako so mislili Italijani in poslali so v boj celo armado, sestoječo iz štirih armadnih zborov, vsega skupaj gotovo nad 160 tisoč mož. Naši so bili kajpada nasproti tej množini v velikanski manjšini, toda korajžna velja! Odbili so italijanski napad ter Italijane strahovito natepli. — Pred našimi črtami so ležali celi bregovi mrtvih Italijanov.

Italijani pri Gorici.

V prostoru pri Zdravščini, Zagradu in Polachu so se od konca mesca junija naprej ponavljali skoro vsaki dan srčiti spopadi med Avstriji in Italijani; istotako so se vršili tudi pri Vermiljanu, Selcah in Tržiču hudi boji. Po tri do štiri infanterijske divizije so skoro neprestano naskakovale. Po teh uvodnih bojih se je dne 5. julija pričel italijanski „generalni napad.“ Celofna tretja italijanska armada, štirje armadni zbori, se je v neštevilnih vrstah valila, proti prostoru pri St. Florijanu (severo-zahodno od črte Gorica—Tržič).

Ta napad je bil slikovit in ogromen. Italijani so gonili svoje čete brezobzirno v morilni ogenj. Napad je bil izvršen z največjo silo brez ozira nato, da taki napadi navadno prinesejo naskakujoči armadi uničujoč poraz in ogromne izgube. Italijanske čete so se dobro borile. Pokazale so v teh bojih svoje junaštvo in nepričakovano vstrajnost. Klobuk doli pred našimi bramborci, ki so, dasiravno v smešni manjšini, siloviti sovražni napad odobro odbili! A ne le samo to: naši so tudi vse svoje postojanke obdržali, ter so prizadeli sovražnik najtežje izgube. Osem italijanskih divizij, to je petina italijanske armade v mirnem času, je bilo strašno tepenih. 160.000 mož je napadlo naše postojanke ob Soči. Več kot ena četrtina teh čet je ležala mrtva pred našimi jarki in kritji, mnogo tisoč italijanskih vojakov pa je bilo ranjenih tako, da se za več mesecev nesposobni za vsako bojevanje. Naši so vsekali v tretjo italijansko armado globoko zevajoče verzeli in rane. Načelnik italijanskega generalnega štaba, general Kadorna, kateri se v svojih uradnih poročilih radi svojih bojnih neuspehov vedno izgovarja na slabo vreme na bojišču, bo menda tudi te nove poraze pripisoval slabemu vremenu. Avstrijecem je pa te dni zasijalo solnce v vojaškem oziru zelo pomembne zmage!

Strašno ubijanje.

Iz vojnega stana se poroča: Na italijanskem bojišču imajo naše armade sedaj (dne 3., 4., 5. jul.) opraviti z veliko ofenzivo sovražnika. Ta napada brez ozira na to, da ima velikanske izgube. Ali je mar zapovedal kralj, kakor pri Plavah, da je treba zavzeti Gorico in višavo doberdobsko za vsako ceno? Italijani napadajo v linijah po 20 mož zaporedoma. Strašno ubijanje je to. Strašen bo tudi odpor, pa ne za nas. Vsak dan pošljejo Italijani dve novi diviziji v mesnico in to bodo pač tako dolgo nadaljevali, da bo tudi zadnja na fronto ob Soči postavljena divizija izgubila polovico svojih bojevnikov.

Laška sodba o bojih pri Gorici.

Laški list „Giornale d'Italia“ piše o podvzetjih ob Soči: Vodstvo italijanske armade sodi, da napad s čelom na Gorico ni izvedljiv, dokler so po sovražniku zasedeni griči severoizhodno in jugoizhodno od mesta, ker bi tudi bo posreženem napadu ne mogli niti trenutek držati Gorice. Obkolilna podvzetja severo- in jugoizhodno od mesta so dolgotrajna, ker, če so tudi napadaleci nekaj gričev močno zasedli, se morajo le pripraviti na dolge in žrtev polne boje moža z možem.

Ob dolenji Soči.

Kakor poročajo iz vojnega časniškarskega stana, imajo ljuti italijanski napadi ob dolenji Soči glavni namen, polastiti se važne Komenske (Doberdobske) planote. Toda ta planota ni le zavarovana z jako močnimi postojankami naših čet, temveč tudi z nedostopnimi naravnimi ovirami. Naši so namreč odprli Soške jezove pri Gradiški in proplavili vso ravnino ob podnožju Komenske planote. Znani general von N. se je napram nememu vojnemu poročevalcu izrazil: „Italijani imajo hrabre častnike, tudi njih alpinci in bersaglieri so hrabri vojniki. Nočem jih podcenjevati. Njihova artilerija strelja slabo. Pred štirimi tedni bi bili Italijani na tej črti morda še kaj opravili, sedaj pa ne več. Začeli so sedaj premišljevati, nam pa ni treba.“

Letalci nad Gorico.

Iz Gorice pišejo „Tagespost“: Noč in dan križarijo letalci po zraku in mečejo bombe na vojaška

poslopja, na kolodvore in na pilaarno. To je pač zalela bomba, ki pa ni razpočila.

Sv. Gora pri Gorici.

Poročali smo že, da sta romarska cerkev in samostan Sv. Gora pri Gorici zgorela. O požaru pripoveduje očividec:

Ozadje Gorice tvori skalnata gora, Skalnica imenovana, in na njej stari znani samostan svetogorski. Sama razvalina, velika še sedaj. Veliko poslopje samostansko je bilo cilj čeli vrsti italijanskih baterij. Podstrešje in prvo nadstropje sta pogorela, in kar je ostalo od prvega nadstropja, so uničile granate. Zakristija je še ohranjena. Stolp je bil trikrat zadet, enkrat v streho, dvakrat v polno, cerkev je i bila zadeta večkrat v polno, pa je ostala, seveda težko poškodovana. Gostilna nasproti soški strani je pogorela, postranska poslopja so bila zadeta nešteto krat. Sredi požara in šrapnelov — Lah! so gorečo razvalino obstreljevali še naprej — je junaški nadporočnik Bergmann rešil največji del samostanskih zakladov, vse zlate bokale, kelihe, svečnike, različna odela in cerkvena oblačila. Vse to ne le ogromno stane, marveč je zlasti tudi zgodovinske vrednosti. Rešeni sta tudi dve tretjini dragocene knjižnice, sama zgodovinsko važna stara dela, pergament; zgorela je ena tretjina knjižnice, moderni oddelek, ki bi se dal nadomestiti. Dne 23. junija je dobil oddelek poslopj nad 60 granat, drugi dan polovico, obstreljevali pa so še dne 25. in dne 26. junija, dasi ni bilo večje posadke, nego pol stotnije pehote in par topniških častnikov.

„Ker še so vroči . . .“

Goriški paglavci so imeli prve dni z italijanskimi granatami največje veselje. Drveli so z velikim krikom za vsako granato ter prodajali kose po 20 v, še vroče neposredno po razstrelbi pa po 40 v, „ker so še vroči . . .“ Veliki trgovski uspehi so potem te pobe tako ojunčili, da so postali drzni in marsikateri je bil ranjen. Zdravilo jih je naredilo previdne, prej pa vsi opomini niso nič pomagali.

Kmetje na Goriškem.

Gorico zalagajo sedaj z živili, kolikor je pač mogoče, kmetje iz Štandreža, ki so zaradi svoje hladnokrvnosti zares občudovanja vredni. Tolminci se nahajajo med obema frontama, zato ni čudno, da mirno obdelavajo svojo zemljo, ne da bi se brigali za grozo, ki šviga visoko preko njih sem in tja. Toda štandreški kmet zna več, sredi toče šrapnelov mirno okopava krompir, bere zgodnji fižol v stročju in včasih prekolne Lahe. In čudno, v Gorici je bilo že okrog 50 ljudi ubitih, 32 jih leži v bolnici, mnogo lažje ranjenih v zasebni oskrbi. — Štandreških kmetov ni mnogo med ranjenimi ali ubitimi.

Trpljenje naših vojakov.

Kar se tče ozemlja in podnebja, so težkoče na Krasu mnogo hušje, kakor so bile one, katere so prestali naši vojaki v Srbiji. Naši vojaki trpijo s'ino veliko vsled vročine, kajti solnce hudo pripeka na nje in na golo skalovje, ki je vroče, kakor razbeljeno železo. Zelo veliko morajo tudi trpeti vsled pomanjkanja vode, ki je na Krasu zelo občutno, dasi armadno vodstvo napenja vse sile, da odpomore temu pomanjkanju.

Kako nam je italijanska artilerija škodljiva.

Italijani ravnaajo z municijo nečuvno potratno, tako potratno, da jim ni primere. Naš artilerijski narednik je pripovedoval, da so oddali Italijani dne 25. junija iz 200 topov okrog 10.000 strelcev na eno samo našo postojanko pri Doberdovu, vendar je bilo to italijansko streljanje dne 23. junija le takorekoč predigra grozovite kanonade dne 24. junija. Na vsako posamezno višino pri Gorici so oddali Italijani od 1500 do 2000 granat in naše moštvo je pripovedovalo, da so našli 1078 granat, ki so padle na samo eno skalo. Kljub temu, da potratijo Italijani brezmiselno tako velikansko množino streliva, je uspeh njihovega obstreljevanja naravnost malenkosten, ker zadene le redkokečad in le slučajno kak strel. Pač pa trpijo naše hrabre čete, kakor tudi sovražnik vsled dveh drugih okolnosti. Vsled tega peklenskega obstreljevanja je zrak takorekoč poln kosev od skal, ki odletijo, kadar trešči ob skalovje sovražna granata. Ti odleteli kosčki skalovja zahtevajo več človeških žrtev, kakor pa granate in šrapneli. In dejstvo je, da je ranjenih največ naših vojakov od kosev skal in take rane so navadno mnogo hušje, kakor pa rane puškinih krogel. Tudi so take rane navadno zelo obsežne in velike, raztrgajo meso in kosti in povzročajo

grozne bolečine. Druga zla posledica groznega pojanja topov so živčne bolezni, ki so zelo pogoste. Groznemu in neprestanemu pokanju topov se človeško truplo ne more trajno in uspešno upirati in marsikateri naš hraber bojevnik mora zapustiti svoj strelski jarek. Sicer okrevava navadno v 5—8 dnevih, a vendar se vrne nekoliko oslabilen nazaj na bojno črto. Sicer pa trpe vsled tega Italijani, kakor pripovedujejo ujeti italijanski vojaki, mnogo hušje, kakor naši vojaki. Vrhu tega se poslužujejo Italijani neke vrste novega, dosedaj nepoznanega orožja, takozvanih „žolnih bomb“, bomb iz volne. Te čudne bombe se zažgejo in se vržejo gorče v sovražne vrste. Kamor padejo, se razstrelijo in goreči kosci zažgejo vse v okolici. Povzročajo tudi hude opekline, ki sicer niso nevarne, povzročajo pa izvanredno hude bolečine, tako da je vojak vsled takih opeklin za več dni nesposoben za boj.

Italijansko uradno poročilo.

Iz avstrijskega vojnega časniškarskega stana se uradno poroča:

Italijanski generalni štab je dne 4. julija izdal sledeče uradno poročilo: „Na Tirolskem, v Trentinu in Karniji (Karnija ali Karnijske Alpe je gorovje, ki se razteza ob južno-izhodni tirolski meji izhočno od Bočana ter južno-zahodni koroški meji do Trbiža) se artilerijski boji nadaljujejo; na italijanski strani pa se podpirajo te borbe manjši vojaški oddelki, ki prodirajo proti sovražni bojni črti. Tudi včeraj (dne 3. julija) je nekaj naših topovskih streljav zadelo avstrijsko utrdbo Henzel pri Naborjetu.“

Na severnem pobočju Velikega Pala je skušal sovražnik po noči na 4. julija s ponovnim napadom, podpiran od živahnega artilerijskega boja, si nazaj priboriti okop, katerega so dne 2. julija italijanski alpinci zasedli. Sovražni napad je bil zopet odbit.

Sovražnik je včeraj (dne 3. julija) s ponovno srčnostjo napadel nekatere postojanke na kraških planotah, katere so italijanske čete zasedle. Kljub podpori po infanteriji, artileriji in strojnih puškah, ki so jo dobile avstrijske čete, so Italijani protinapade poč velikimi izgubami odbili. Sovražnik je pustil približno 500 ujetnikov, dva topova, veliko število pušk, streliva, 1 minskega metača z lafeto in gradivo za strojne puške v naših rokah. Ujetniki izpovedujejo, da so bile sovražne (avstrijske) izgube zadnjih dni radi našega artilerijskega ognja zelo velike.

Točni Italijani.

Italijanska artilerija sicer ni točna, kar se zadeva ciljev, toda točna in dosledna je v nekem drugem oziru. Vsak dan začne zgodaj zjutraj svoj posef. Opoldne streljanje poneha točno za dve uri, Italijan mora pojediti in prebaviti svojo polento. Zvečer točno ob 8. uri streljanje poneha.

Italijani jokajo.

Jožef Mervic, vrtnar v St. Petru pri Gorici, piše dne 4. julija svojemu sinu, ki se nahaja kot ranjenec v graški bolnišnici:

„Dragi Doro! V vojski smo. Vsak dan čutimo neprenehoma bučati topove: hump, hump. V glavi že nimamo skoro nič drugega, kot samo ta strašen vojskin grom. Italijani grozno obstreljujejo podgorski hrib. Ločnik je že ves pogorel. Italijani so pri vsakem napadu pošteno nabiti in močno tepeni, kadar se približajo našim. Natančneje lahko berete v časnikih. Poročila so resnična. Vojaki pravijo, da še niso slišali tako hudo jokati, kakor so v oni noči Italijani in jokali, ko so avstrijske krogelje od vseh strani na nje frčale in jih kosile. Upanje je, da k nam pridejo tako zlepa. Pretečeno noč so bili Italijani zopet hušo tepeni. Ako bočo naše hiše gorele, bomo šli z doma, drugače ne. Tukaj imamo vsaj fižol in grah in krompir, po svetu pa bi stradali. Ženske so nekoliko bolj v strahu, ker se o Italijanih pripovedujejo take reči, kakor da bi bili turški časi. Gotovo bo na tem nekaj resnice, pa tako hušo, upajmo, vendar ne bo, če bi tudi mi tupatam bili nesrečni. Sicer pa na noben način ni misliti, da bi Italijani zmagali, ker grede vsi naši z velikim navdušenjem v vojsko. Škoda, da niso vsi naši Slovencei tukaj. Oj, ti bi klestili Lahe!“

Sedaj sadimo cvetlice-krizanteme, kar znači, da prav nič ne pričakujemo, da bi nas Italijan obiskal!“

Iz tega pisma posnamemo, kako veliko zaupanje imajo naši goriški Slovenci v zmago avstrijskega orožja. St. Peter je namreč samo dve dobri uri oddaljen od Gorice.

Italijani mečejo mrtva trupla v Sočo.

Očividec, goriški domačin, pripoveduje: Ljudje, ki se vračajo z bojne črte pri Gorici, pripovedujejo, kako grozoviti in naravnost strašni so boji ob Soči. Ker ni časa za pokopavanje mrtličev in ker tu mnogokrat primanjkuje prostora za grobove, mečejo Italijani mrtva trupla padlih vojakov kar v Sočo, katera jih nese dalje v Adrijo kot živež za ribe. Na mnogih krajih leži toliko mrtličev v reki, da kar strlijo iz globoke struge. Le s težavo jih valovi spravijo dalje.

Italijane imajo za norca . . .

Naši vojaki se veliko smejiijo italijanskim topovom, ki zelo pokajo, a malo zadenejo. Da bi se Italijani naučili streljati, so jo naši fantje stuhali neke

tako-le: Občina v bližini je imela staro, nerabno brizgalnico za požare, katero jim je odstopila. Brizgalnico so vojaki zavlekli na viden kraj ter jo postavili kot „kanon“ proti Italijanom. In res! Italijanska artilerija je nastopila ter začela strahovito streljati proti nevarnemu „kanonu“. In če brizgalnica že ni popolnoma razbita, streljajo na njo še danes.

60 Hrvatov proti 5000 Italijanom.

Vrli Hrvatje so v borbi, ki jo bije Avstrija z mnogoštevilnimi sovražniki, poleg Slovencev dika in ponos naše domovine. Kako junaško se bore naši južni bratje z verolomnimi Italijani, spričuje tudi dopisnica, ki jo je pisal poročnik Vladimir Markovič svojemu očetu v Grahovem in ki jo je objavil dalmatinski list „Jedinstvo“.

Dopisnica se glasi:

„Dragi oče! Jaz sem hvala Bogu zdrav in dobro se mi godi, kar želim tudi Vam vsem iz srca. Ali ste morda slišali in brali, da sem imel veliko srečo na bojišču. Dne 5. junija sem bil s 60 Dalmatinci poslan proti Italijanom. Okoli polnoči me je obklopile 5000 Italijanov. Posrečilo se mi je vse Italijane razgnati, krog 300 pa ubiti in raniti.

Celo noč sem se z njimi boril, nato pa sem se s 5 ujetniki vrnil k svojemu bataljonu. Tam sem prejel veliko pohvalo in predlagan sem za visoko odlikovanje. Morda boste tudi v časnikih kaj brali o meni.“

Viktor Emanuel hrepeni po Trstu.

Italijanski list „Secolo“ poroča, da je kralj Viktor Emanuel nedavno stopil na višino Il Campanille pri Tržiču, odkoder se vidi Trst. Kralj je povabil ministrskega predsednika Salandra in generalštabnega načelnika Kažornjo, naj gresta z njim na višino. Kralj je rekel: „Pojdita z menoj, da bosta videla Trst.“

Italijanski kralj komaj ušel smrti.

„United Press“ poroča iz Milana: Italijanski kralj se je ob tirolski meji tako približal bojni črti, da je komaj ušel smrti. Neka avstrijska granata se je namreč razpočila komaj 50 metrov proč od kralja in je daleč okrog vse posula z drobeci. Kralj ni bil ranjen.

Oprema laških vojakov.

Laški vojaki imajo zelo dobro podkovane čevlje. Njihove čepice imajo spredaj obliko spalne čepice, so

zelo prostorne, izdelane pa iz zelo slabega materiala. Krogle pušk so podobne ruskim kroglam. Vojaki imajo lahke nahrbtnike, udobne pelerine, termosteklenice iz lesa. Vsak ima svetilko, da jo pri ponočnih napadih natakne na orožje; ali te svetilke so težke in nepraktične. Orodje za kopanje zemlje je tudi težko in nepraktično. Vsak mož ima v torbi rdeče vino, sir, kruh in konzerve. Izvzemši alpince in bersaglieri, so laške čete slabe in strahopetne. Njihovi napadi se pričenjajo s poveljem „avanti“ (naprej), ali to povelje se pri prvih težkih ranah spremeni v „aiuto“ (na pomoč). Njihovo topništvo je dobro, krogle so izdelane v Creuzotovi tovarni na Francoskem. Največ topov je kalibra 6%, imajo jih pa tudi zelo veliko kalibra 15. Munucijo izredno tratijo. Čeprav se še toliko trudijo, da se na pobočjih maskirajo, se jim to ne posreči, in tako si nasprotniki gledajo oči v oči. Na najmanjše znamenje streljajo po cele ure.

Kako se obnašajo Italijani.

Italijanski ujetniki, ki jih polovijo naši vojaki, kažejo skrajno veliko potrnost in strah, ki se bere prav razločno na obrazu vsakega ujetega Italijana. Mlad ujet italijanski vojak vprašan, zakaj se obnaša tako plaho in bojazljivo, je odgovoril, da se bojijo ujeti italijanski vojaki, češ, avstrijski vojaki jih bodo ustrelili, kajti italijanski častniki so jim pravili, da bodo Avstrijci postopali z vsakim ujetim italijanskim vojakom kakor z izdajalcem in da čaka vsakega ujetega italijanskega vojaka gotova smrt. Vrhutega se še pa bojijo, da jih bodo trpinčili, zlasti o Hrvatih se govori, da trpinčijo ujetnike, jih pražijo, jim iztrgajo jezik in oči i. t. d.

Čeprav ta izpoved ujetega italijanskega vojaka jasno priča, da se smatrajo italijanski častniki za izdajce, je vendar zelo čudno, da se še niti črnogorski kraljici Jelici ni posrečilo spremeniti naziranja o Hrvatih, ko vendar Hrvati glede omike in izobrazbe visoko nadkriljujejo Črnogorce, ali pa mara še vedno pretresa kosti novodobnih Italijanov strah pred nekdanjimi graničarji iz Banovice in Like kljub temu, da je že preteklo od tiste dobe več kakor pol stoletja. Nekateri ujeti italijanski vojaki so napravili zelo neprijeten utis, ker so v slabi hrvaščini, slovenščini ali nemščini zatrjevali, da se jih je prisililo v vojaško službo in za vojsko in so se udali našim vojakom prostovoljno kot prijatelji Avstrije, pri čemur so zelo hvalili disciplino naših vojakov v primeri z ono italijanskih vojakov. Obnašanje Italijanov je torej v celoti in v obče prav neodkrito.

delovanje in gibanje, ki pa je bilo dosedaj brezuspešno.

Kako bo dalje.

Načrti naših armad proti Rusiji so nam prikriti. Mi le vemo, da naše čete zmagovito napredujejo. Toda kam? Na katero stran jo bodo zavile? Seveda bo to ostalo prikrto, dokler se ne izvede, kajti nihče ne kaže pred časom sovražniku svojih kart. Mi vemo in vidimo sedaj le to: Armada Jožef Ferdinandova in Mackensenova napredujeja proti severu med Vislo in Bugom. Ruska armada ob Visli je pravzaprav že objeta od treh strani: od zahoda, kjer stojijo naše čete že od zime sem, od severa, od koder pritiska Hindenburg in od juga, kjer se bližata Jožef Ferdinand in Mackensen. V tem četverokotu, v katerega so Rusi že od treh strani potisnjeni, na četrti strani pa ležijo velikumska močvirja, v tem četverokotu se nahajajo znamenite ruske trdnjave: Varšava, Ivangorod, Lublin, Brest-Litovsk, Bjelostok, Kovno.

Armadi Linsingenova in Böhm-Ermollijeva korakata proti izhodu ter sta zvezani s Pflanzer-Baltinovo armado, ki nekoliko časa že mirno stoji ob Dnjestrju. Ruska armada ob Dnjestrju in ruska armada med Vislo in Bugom nimata več neposrednega stika. Francozi, Angleži in Italijani pišejo v svojih listih, da je položaj Rusov zelo nevaren. Ker so njih prijatelji, gotovo pišejo resnico.

Nemško-francosko bojišče.

Nemško prodiranje.

Dosedaj so Nemci le odbijali francoske in angleške napade. Sedaj je postalo drugače. Nemci zopet poskušajo prodirati. V Argonih so dosegli že lepe uspehe. Zdi se, da so Nemci svoje vrste zopet znatno pomnožili. Boji na francoskem bojišču so silovito hudi.

Jaz tega nisem hotel...

Ko je prišel cesar Viljem o priliki svojega zadnjega poseta na zapadnem bojišču na neko mesto, kjer je padlo pri srđitih bojih ogromno število vojakov, je pokleknil in molil. Ko se je dvignil, se pogledal še enkrat na žalostno bojišče, se obrnil k svoji okolici in rekel s tresočim glasom: „Jaz tega nisem nikdar hotel ali želel.“

Bivši hlapec — angleški vrhovni poveljnik.

Iz Londona se poroča: Vzdržuje se vest, da se bo vršila sprememba v vrhovnem poveljstvu angleških čet v Flandriji. General French, ki je bil dosedaj vrhovni poveljnik angleških čet na francoskem bojišču, bo imenovan za poveljnika angleških čet v Angliji, na francoskem bojišču bo pa prevzel vrhovno poveljstvo angleških čet načelnik generalnega štaba William Robertson, ki je bil svojčas navaden hlapec, pa je pri vojaki avanziral do načelnika generalnega štaba. Pred tremi leti je imel Robertson predavanje o vojski Anglije z Nemčijo. Čuje se, da se je vojni načrt, ki ga je on sestavil, izkazal za pravega.

Cesarski namestnik hvali Slovence.

Tržaški cesarski namestnik je te dni prepotoval tolminski okraj, kjer je nastalo za civilno prebivalstvo veliko pomanjkanje živil. Namestnik je obljubil, da bo prišla pomoč. Na to je navdušeno hvalil nad vse požrivovalno, zanesljivo in domoljubno slovensko prebivalstvo ter obljubil, da bo o tem poročal tudi cesarju. Tolminski kaplan n. pr. je organiziral tolminske žene in dekleta, da so hodile do 2000 m visoko po ranjence, jih obvezovale, jim dajale jesti in piti ter jih odnašale v bolnišnice.

Italijanski torpedni čoln uničen.

V severni Adriji so Avstrijci dne 2. julija zvečer potopili italijanski torpedni čoln „17 10“, kar znači, da je naše brodogradništvo zvesto na straži.

Italijanska papirnata vojska.

Proti nam se Italija vojskuje z bojazljivimi vojaki in nerazpokljivimi šrapneli, proti svojim novim zaveznikom Črnigori, Srbiji in Grčiji pa s papirjem. Laški listi delajo strašno rabuko, ker so Črnogorci zasedli Skader, Srbi Drač, Grki severni Epir. A tudi laškega papirja se nihče ne boji.

Za Adrijo barantajo.

Kakor poročajo iz Zeneve, so se pričela vsled londonskega in petrograjskega posredovanja med Srbijo in Italijo nova pogajanja glede jadranskega vprašanja. Zatrjuje se, da potekajo pogajanja ugodno.

Nemčija in Italija.

Nemčija še Italiji ni napovedala vojske in ji menda tudi ne bo, dokler se ne razrušijo med Italijo

Proti Rusom na vsej črti napredujemo. — Pri Krasniku prodrli rusko črto. — Rusi se umikajo proti severu. — Naši na poti proti Lublinu in Ivangorodu. — Na Dnjestrju samo artilerijski boji.

Maribor, 7. julija.

Na bojišču proti Rusom koraka naša in zavzeta armada od zmage do zmage. Naša bojna črta se sedaj razteza od ruskega mesta Chotin v Besarabiji, ob Dnjestrju, Zloti Lipi in Bugu, do Krylowa, kjer zapusti reko Bug, potem mimo mest Zamosz, Tarnogora-Izbica, Krasnik, Jozefow (ob Visli) do mesta Ilza (južno od Varšave), kjer se začnejo naši strelski jarki, v katerih smo prezimili.

Posamezne armade stojijo sledeče:

Južno od Dnjestrja stoji armada generala Pflanzer-Baltina na straži. Na tem prostoru in dalje v Bukovini se borijo tudi naši domači polki. Zadnje dni so Rusi ob Dnjestrju začeli znova obstreljevati naše postojanke z hudim artilerijskim ognjem.

Linsingenova armada je pregnala Ruse z zahodnega brega Zlote-Lipe (pritok Dnjestrja, teče izhodno od Lvova) in se tam močno utaborila.

Böhm-Ermollijeva armada stoji ob Gnili-Lipi in gornjem toku reke Bug, to je od Przemyslanyja do Kristanopola ob avstrijsko-ruski meji.

Mackensenova armada stoji deloma ob reki Bug in se (severoizhodno od Lvova) pri mestu Krylow (ob Bugu na ruskih tleh) zaobrne proti zahodu. Pri Krylowu so se Rusi umaknili na izhodni breg, mesto pa zažgali.

Armada nadvojvode Jožef Ferdinanda, ki stoji zahodno od Mackensenove, je prodrla severno od Lvova že daleč v rusko okrožje Lublin. Prekoračila je reko Tanew, potok Por, gornji tok rek Wieprz in reko Wyszica. Zasedla je važna mesta Zamosz in Krasnik ter je pri mestu Tarnogora ob Wieprzu zabilala močno zagozdo v rusko fronto.

Pri Krasniku se je razvila velika bitka, ki se je končala z našo zmago. Ko smo prodrli rusko

bojno vrsto na dveh krajih, se je umaknila vsa ruska armada. V dveh dneh je na tem prostoru prišlo nad 20.000 Rusov v naše ujetništvo.

Na zahodnem bregu Visle, v ozemlju severno od Kielca, se bori armada generala Woyrscha, ki potiska Ruse proti trdnjavi Ivangorod.

Ako bo napredovalo naše prodiranje tudi še v bodoče tako gladko kot dosedaj, je mogoče, da bodo naše armade v kratkem času stale pred Lublinom in Ivangorodom ter bodo tudi od izhoda ogroževale — Varšavo!

Junaški Slovenci stražijo Bukovino.

Vojni poročevalec nemške „Tagespost“ piše: Južno od Dnjestrja zvesto straži Pflanzerjeva armada. Hrabrost in v neštevilnih bojih preizkušeno junaštvo Kranjcev, Korošcev in Štajercev nam jamčita, da ne bo noben Rus več stopil na bukovinska tla.

Narednik Anton Sterle pa piše ljubljanskemu „Slovenec“: Najbrže boste že vedeli, da se je za bregove Dnjestrja in njega prehode v zadnjem času bojevalo tudi veliko slovenskih fantov. Kar so naši ljudje tu pokazali, je vredno, da se šteje med najdržnejše junaške čine avstrijske armade. Rus je kazal tu hud odpor, toda naši „železni“ so si znali tudi točas pomagati. Za spomin pa, kdaj da je bežal čez mogočne valove Dnjestrja, je pustil tuintam komu luknjico v životu. Večina teh nas je sedaj v krasnem sedmograškem mestu Kolozsvar. Od Slovencev smo tu samo fantje .. pešpolka in .. lovškega bataljona.

Hudi artilerijski boji ob Dnjestrju.

Rusi napadajo na celi bojni črti ob Dnjestrju proti do besarabske meje z zelo številno močjo. Toda naše čete so odbile brez izjeme vse ruske sunke ter so sovražniku prizadiale težke izgube. Pomanjkanje pušk v ruski infanteriji postaja od dne do dne hujše. Na tej bojni črti nimajo ruske rezerve nobenih pušk. Le kadar napravijo naskoki, vzamejo puške svojim padlim tovarišem. Nasprotno je opažati pri Rusih na tem ozemlju zelo živahno artilerijsko

in Rumunijo obstoječe pogodbe. Rumunija ima namreč z Italijo pogodbo, da se udeleži vojske proti nam, ako Italijo napade ne samo Avstrija, ampak tudi še Nemčija. Opomniti pa je, da postaja razmerje med nami in Rumuni vočigled naših zmag v Galiciji vedno bolj prijateljsko, vsled česar je upati, da se med Italijo in Rumunijo obstoječa pogodba kmalu razdeli. Vse druge razlage, ki sedaj krožijo po listih in nam razlagajo, zakaj Nemčija ne napove Italiji vojske, so brez podlage.

Grški kralj ozdravlja.

Kralju je že boljše, rana dobro celi. Kmalu ga bodo prepeljali v grad Dikelia. Izdaja poročil o zdravstvenem stanju se bo ustavila.

Ruski nemiri.

Potrjuje se, kar smo rekli, da se nemiri na Ruskem ne vršijo za mir, ampak da se razširijo pravice ruske poslanske zbornice (dume) in da ljudstvo dobi več slobod. Gibanje je tako veliko in močno, da je car v posebnem oklicu na ruski narod obljubil, da bo mesca avgusta sklical duma. Duma hoče imeti nadzorstvo nad armado in nad ministrstvi. Ko je generalisimus Nikolaj Nivolajevič to slišal, je baje rekel: „Revolucija vam je torej premalo. Hočete ustvariti kar ljudovlado.“

Portugalska noče.

Portugalska vlada je odklonila zopetne angleške predloge za slučaj, da se udeleži vojske ob strani četverozveze.

Japonci nočejo.

Japonci so odklonili novo povabilo četverozveze, da se udeleži vojske na evropskih tleh. Japonski veleposlanik Montono je v Petrogradu izjavil, da nima Japonska v Evropi nič za iskati.

Razne novice.

* **Naročnikom in prijateljem „Slov. Gospodarja“!** V Avstriji je v vojskineh času mnogo listov prenehalo ali pa jih je oblast ustavila. Naš „Slovenski Gospodar“ pa kljub raznim težkotam, redno izhaja in obvešča svoje čitatele o novicah, ki se gode v ožji domovini, na bojiščih in po širnem svetu. Izdajanje lista je zdaj združeno z velikimi stroški. Radi tega se obrača upravištvu do naročnikov, da naj blagovolijo kolikor le mogoče, naročnino pravočasno poravnati. Večje število naročnikov nam dolguje naročnino še za nazaj. Da se jim list ne ustavi, jih prosimo, naj v kratkem dolžno naročnino poravnajo. Istotako pa prosimo tudi vse naročnike, ki jim je s 1. julijem naročnina potekla, da isto čimprej obnovijo. Ob tej priliki vabimo zopet vse tiste, ki še niso naročeni na „Slovenskega Gospodarja“, da si ga naroče. Po nekaterih župnijah je še dosti hiš, kjer še „Slovenski Gospodar“ ni udomačen. Prijatelji lista, skrbite, da se bodo tudi te hiše naročile na naše ljudsko glasilo. In naši vojaki! S kakim veseljem čitajo vojaki na bojišču, v strelskih jarkih in tudi v vojašnicah v domovini naš list. Neštevilno pisem smo že dobili, kjer naši bramborci prosijo za „Slovenskega Gospodarja.“ Rodoljubi, sorodniki in vsi, ki imate kakega svojca med vojaki, naročite jim naš list, ki jim bo v dežju sovražnih krogel in težavah vojaškega stanu mnogokrat najboljša uteha. — „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naslov: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

* **Velikodušen dar papeža Benedikta XV.** Sv. Oče je daroval kot prispevek za napravo vojnih kapelic za avstrijsko armado na bojišču znesek 5000 K. katerega je izročil papežev nuncij na Dunaju avstrijskemu vojaškemu vikarijatu.

* **Duhovniške vesti.** Č. g. Vid Janžekovič, župnik v Svečini, je imenovan za soprovizorja pri Gornci Sv. Kungoti in č. g. kaplan Martin Kozar za provizorja pri St. Ilju pri Turjaku.

* **Sekovski knezoškof dr. Schuster** bo obhajal 9. julija 50letnico duhovništva.

* **25letnico mašništva** je dne 4. julija obhajal naš štajerski rojak iz Sv. Barbare v Halozah vpokojeni mornarični superijor č. gosp. Karol Kokolj, ki deluje tačas v c. in k. rezervni bolnišnici v obrtni šoli v Ljubljani. Slovesnost se je vršila v obrtni šoli sredi med ranjenci; pri sv. maši so bile učenke obrtne šole (šivalni oddelek) in podčastniki tamkajšnjega sanitetnega moštva.

* **Katoliški vseučiliščenik umrl.** V Gorici je umrl po kratki bolezni Ivan Sinčič, praporščak v ... črnovojniškem bataljonu in medicinec. Umrli je bil rodom iz Gorice in torej počiva v domači zemlji. Sinčič je bil član slov. kat. akad. društva „Danica“ ter se je pred odhodom na bojišče več časa vezbal v Mariboru.

* **Ustavljeno sodno postopanje.** Proti uglednemu mariborskemu zdravniku dr. Iv. Turšiču se je radi pomanjkanja kaznjivega građiva popolnoma ustavilo vsako nadaljno sodno postopanje.

* **Polkovnik Martinek.** Polkovnik Martinek, ki je bil do mobilizacije poveljnik mariborske kadetnice, je umrl dne 15. junija t. l. v Gradcu kot polkovnik 47. pešpolka na posledicah griže, ki jo je dobil na severnem bojišču.

* **Odlikovanje.** Načelnik celjskega „Orla“, g. Josip P.šek je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo. Odlikovanec je nastopil vojaško službo pri havbicah v jeseni l. l. ter je od zime naprej na severnem bojišču, zdaj pri armadi Pflanzer-Baltin, Čest tamo!

* **Odlikovanje slovenskega junaka.** Cesar je podelil srebrni križec s krono na traku hrabrostne svetinje Francu Ivanič, štabnemu naredniku pri domobranskem pešpolku št. 26, doma iz Stare-nove vasi, župnija Sv. Križ pri Ljutomeru. Ivanič si je to odlikovanje zaslužil radi hrabrega zadržanja pred sovražnikom na severnem bojišču.

* **Odlikovani slovenski vojaki.** Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: podlovec Peter Kolarič, vodja patrolje Valentin Jelič in lovec Josip Samselnik, vsi od 8. lovskega bataljona; četovodja Valentin Jarič in Nik. Koščak ter korporal Josip Mlekuš 5. dragonskega polka; ognjičar Fr. Goričar in četovodja O. Verdnik 9. topničarskega polka; korporali Ivan Brus, Mihael Privšek, Franc Podjavoršek, Franc Šebec, Pavel Sorta in H. Lukašič, poddesetnik Karel Mihorka, infanteristi Josip Kapa, Franc Smigoc in Ivan Arnuš, vsi od 3. domobranskega polka; narednik Ineko ter infanteristi Ivan Lesjak, Franc Čuden in Anton Petek od 4. domobranskega polka; infanteristi Stefan Blažek, Anton Sever, Anton Udovičič in Friderik Okretič 5. domobranskega polka; praporščak Jos. Brož, narednik Jakob Belec, računovodja 1. razreda Franc Kopriva, četovodja Jos. Pisaneč, korporala Makso Srednik in Alojzij Domanjko, poddesetniki Ivan Novak, Alojzij Lepernik, Ivan Berglez, Ivan Pertenjak, Avguštin Rak, infanteristi Franc Grga, Simon Kvas, Stefan Plahuta, Jos. Senegačnik, Alojzij Lebar, Rudolf Maček in Valentin Vizovšek, vsi od 26. domobranskega polka; infanteristi Martin Nemeč, Alojzij Zupanc, Anton Maček in Andrej Gregorič od 27. domobranskega polka; poddesetniki Jos. Zemljčič, Henrik Sever, Franc Antez, Ivan Knez ter topničarji Ivan Lešnik, Anton Slovene in Ernest Vračko, vsi pri 22. topničarskem polku.

* **Slovenske zastave v Gorici.** Končno so vendar svobodno vihrale slovenske zastave tudi v Gorici. Povodom zavzetja Lvova po hrabri naši drugi armadi je izdal konte Dandini, cesarski komisar in občinski upravitelj v Gorici, toplo pisan oklic na prebivalstvo, naj razobesi zastave. Meščanstvo se je odzvalo vabilo in z mnogih hiš so plapolale cesarske, mestne in deželne zastave, vihrale pa so ponosno tudi slovenske, tako s hiše Goriške ljudske posojilnice v Gosposki ulici, z Narodne tiskarne in s hiše Centralne posojilnice na Korsu. Slovenci bi bili razobesili mnogo zastav, pa jih nimajo, seveda, ker doslej je bila slovenska zastava v Gorici prepovedana. Velik boj je bil za slovensko zastavo v goriškem mestu, obilno interpelacij in spomenic, odgovora na nje ni bilo do vojne, sedaj je odgovorila vojna in molče dovolila slovensko zastavo v Gorici.

* **Nad Italijane želijo.** Slovenski vojaki gorskega havbičnega oddelka št. ... nam pišejo dne 26. junija: Sprejmite prijazne pozdrave od bregov reke Dnjestr, kakor nas tudi Vaš list veselo pozdravlja z vsako številko. Jako nam je priljubljen ta časopis, ki roma iz roke v roko, kadar nam ga izroči vojna pošta. — Poročam, da se imamo izbornu tu pri gorskih havbicah. Od začetka tega mesca prodiramo naprej od zmage do zmage; vrgli smo sovražnika preko glavne reke ter upamo, da ne bo dolgo, ko bomo postavili naše topove na mejo starodavne Avstrije. To pa si želimo prej ko slej, kajti naše misli se že sučejo na jugu, v krvavem maščevanju nad pohlepni Italijanom, ki steguje svoje prste po naših slovenskih deželah. V upanju, da bo izšla Avstrija zmagoslavna iz te velike vojske, Vam pošiljamo svoje pozdrave: Fr. Uršej, Jos. Ožir, Josip Golob, Anton Lah, korporal Vodep, četovodja Spenko in nadognjičar Levpušek.

* **Mačke Lahom najljubša hrana.** V občini Bihar na južnem Ogrskem je nastanjenih kot vojni ujetniki okrog 600 italijanskih podanikov. S temi vojnimi ujetniki so velikanske težave, kajti vse jedi, ki so jih dobivali, so ti ujetniki odklanjali. Pozneje so dobili dovoljenje, da so si smeli nakupovati koze, katerih meso so zavzivali z veliko slastjo. Ko je pa zmanjkalo koz, so si začeli kuhati in peči mačke, kojih meso jim je tako zelo prijalo, da so cene mačkam v ondotnem okraju silno poskočile. Plačevali so ti ujetniki vsako mačko po 3 do 4 krone. Stojilo se je vse potrebno, da bo vlada določila tudi glede prodaje mačk najvišje cene.

* **Rasputin, car in generalisim.** „Wiener Allgemeine Zeitung“ piše: Kmet Rasputin, ki ima na ruskem dvoru jako velik vpliv, se trudi, pridobiti mero-dajne ruske kroge za mir. Pri carju se mu to še ni posrečilo, a car se ni upal nastopiti proti Rasputinu, ker je ta prerokoval, da nasliha usoda, ki bi njega zadela, bi uničila dinastijo Romanov. Car je pa dovolil, da gre Rasputin v glavni stan, če to dopusti veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Rasputin je velikega kneza brzojavno vprašal, če sme priti, in je dobil odgovor: „Pridi v veliki stan, boš obešen.“

* **Črnovojniki letnikov 1878 do 1886 vpoklicani šele 16. avgusta.** Domobransko ministrstvo razglasa, da se je za 15. julij določen vpoklic avstrijskih črnovojnikov, rojenih v letih 1878 do 1886, ki so bili pri naknadnih prebiranjih spoznani za sposobne, preložil na 16. avgust. Torej tem črnovojnikom ni

treba vstopiti v vojaško službo 15. julija, kakor je bilo z razglasom dne 12. junija določeno, ampak šele 16. avgusta. Istotako tudi bosansko-hercegovinskim črnovojnikom teh letnikov ni treba vstopiti v vojaško službo dne 15. julija, ampak se šele dne 16. avgusta prigrasiti pri istem dopolnilnem okrajnem poveljstvu, h kateremu spada kraj njihovega bivališča. Uradni razglesi o preložitvi teh črnovojniških vpoklicanj se bodo kmalu javno nabili. Vsled te preložitve bodo mogoče, da se letošnja žetev pravočasno spravi pod streho. — Ta odredba domobranskega ministrstva je z ozirom na veliko pomanjkanje delavskih moči in z ozirom na važnost spravljanja letošnje žetve velike važnosti in jo toplo pozdravljamo.

* **Vojaški konji in vozovi** na razpolago pri spravljanju žetve. Graško vojaško poveljstvo je odredilo, da se naj konji in vozovi trenskih oddelkov v občinah, kjer primanjkuje vozne živine, dajo na razpolago posestnikom za spravljanje letošnje žetve. Prošnja se naj vloži ustmeno ali pismero pri poveljniku bližnjega trenskega ali kakega drugega vojaškega oddelka, kjer imajo vojaške konje na razpolago. Vojaška uprava ne zahteva nikake odškodnine.

* **Vojaki na škednjih.** Poroča se nam, da so se ponekod, n. pr. na Murskem polju utaborili vojaki tudi po škednjih, drugod da so postavili konje pod kozo, kar bo oviralo spravljanje pri letošnji žetvi. Kaj je storiti? Posameznik ali občina se naj obrne do poveljnika dotičnega vojaštva ali pa naravnost na okrajno glavarstvo. Se bo gotovo ugodilo, ker je spravljanje žetve tudi za vojaštvo velikega pomena.

* **Vojni ujetniki za poljedelsko delo.** Cesarska namestnija nam naznanja: Odslej lahko dobijo vojne ujetnike za delo tudi posamezniki in ne samo občine. Število ujetnikov, ki se pošlje v kak kraj na delo, se zniža od 200 na 30 mož. Za stražo vojnih ujetnikov, se lahko porabijo občinski ali poljski stražniki. V slučaju, da se v občini nahaja do 200 ujetnikov, se za stražo določi 1 podčastnik ter 1 ali 2 druga vojaka. Prošnje za ujetnike za poljsko delo mora vložiti delodajalec naravnost na pristojno vojaško poveljstvo. Na poveljstvo ujetniškega taborišča se vlagajo prošnje le tam, kjer se nahajajo taborišča v neposredni prošilčevi bližini. Glede varnostne straže se mora delodajalec poprej pogoditi z okrajnim glavarstvom, katero potem izda potrdilo, da bo glede varnostne straže vse dobro preskrbljeno. Za delo se navadno izberejo taki ujetniki, ki poljsko delo razumejo in ki imajo veselje do poljskega dela ter so mirne in zanesljive narave. Za stražnike se morajo izbrati taki ljudje, ki vedo obče-vati z ujetniki ter jim tudi delo pravilno razkazovati. Predno se ujetniki oddajo delodajalcem, se sklene med vojaškim poveljstvom in delodajalcem posebna pogodba. Delodajalcu je dano na voljo, da daje ujetnikom plačo v višini, kakor se njemu zdi prava. Priporoča se dve stopnji: I. 20 in II. 30 vinarjev na dan. Seveda se lahko ta dnevna plača tudi zviša, ako je ujetnik prav pridno delal. Glede hrane veljajo dosedanja določila. Delodajalec, ki daje ujetnikom svojo hrano, dobi stroške za isto povrnjene. Koliko dobi za eno osebo, se določi v pogodbi. Natančnejša določila glede straže, vožnje po železnici, ravnanja za slučaj groznilnega postopanja ujetnikov, bolezni, ponesrečenja i. t. d. se izvejo pri občinah in pri okrajnih glavarstvih.

* **Pomagajte pri žetvi!** Predsedništvo štajerske c. k. kmetijske družbe razglasa: Dekleta iz dežele, ki ste navajena iz mladosti z delom na kmetih, pa začasno doma niste bila potrebna in ste našla v mestu dela in zaslužka, vrnite se sedaj domov, kjer je nujno potrebno vaše sodelovanje in vaša pomoč! Bog je blagoslovil domača žitna polja, raz katerih je treba sedaj pravočasno pospraviti snopje, da se obvaruje vse ljudstvo lakote. Vaši očetje, vaši bratje stojijo v boju, da varujejo domovino, domačo hišo, rojstno grudo pred krvoločnim sovražnikom! Njih dlan se doma težko pogreša. Vaša dolžnost je sedaj, pomagati le redko doma zaostalim pri tako važnem žetvenem delu! Ne zapustite jih! Na ta način sopomagajte, pridobiti zmago čez naše sovražnike! Domovina in narod vam bosta hvaležna in Bog bo blagoslovil vaše delo. O t r o c i iz dežele, vrnite se domov in pomagajte doma pri žetvi!

* **Kovači in kolarji naj prosijo za dopust.** Poljedelsko ministrstvo je dne 11. junija določilo, da morejo tudi kovači in kolarji, ki so potrebni za kmečke potrebe, dobiti 14dnevni ali daljši dopust. Prošnje se naj vlagajo na okrajno glavarstvo ali pa naravnost na poveljstvo oddelka, pri katerem dotični služi. Priporoča se, da podpišejo in vpošljejo prošnje občine ali pa posestniki, ki rabijo kovača ali kolarja za pravilo kmečkega orodja.

* **Tečaj za pripravljanje sadja in zelenjave.** Na deželni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrši od 26. do 28. julija tečaj za pripravljanje sadja in zelenjave. Več v oglasu.

* **Svinjska mast (zaščimba) in meso** se ne zapleni. Na deželi se širijo govorice, da bo oblast djala pod zaporo tudi svinjsko mast (zaščimbo) in svinjetino. Take govorice so popolnoma iz trte izvite. Na uradnem mestu se nam je zatrjalo, da o kakem takem koraku naše vlade ali vojaške oblasti niti govora ni. Ne dajte se torej plašiti od ljudi, ki bi z razširjanjem takih vesti radi prišli po ceni do masti in svinjetine. Mi bomo vse vladne odredbe tihoče se življenjskih in drugih potrebnih ljudstva vedno pravočasno objavili.

* **Cene za sladkor uradno določene.** Vlada je določila, da pri prodaji sladkorja na drobno ne sme znašati cena za 1 kilogram sladkorja več kakor 1 krono. Ta vladina odredba je veljavna do 1. oktobra.

* **Cene kruha na Štajerskem.** Štajersko nameštvo je odredilo, da se sme od 10. julija prodajati 140 dekagramov kruha po 84 v, 70 dekagramov po 42 v in 35 dekagramov po 21 v. Tudi v gostilnah in kavarinah se smejo 35 gramov težki kosi prodajati k večjemu po 3 v, 70 gramov težki po 5 v in 140 gramov težki po 9 vin.

* **Sadite pozno zelenjavo.** Cesarski namestnik nam pošilja sledeči oklic: Z velikim veseljem so ljudje spomladi nasadili mnogo zelenjadne vrste v naše vrtove in njive. Sedaj je mnogo teh gredic praznih. Skrbeti moramo, da se vsak prazen prostor zopet zasadi z pozno zelenjavo, n. pr.: poznim zeljem, kole-rabo, zimsko endivijo, glavnačo solato, fižolom itd. Nezvesti naš zaveznik Italijan nam odslej ne bo več pošiljal v zimskem in zgodnjem spomladanskem času svoje zelenjave, radi tega bo cena zelenjavi zelo poskočila. Podvizajte se torej z nasadom raznovrstne zelenjave, trud se vam bo bogato izplačal. V mescu avgustu že lahko posejemo tudi špinačo, motovilec (repincelj) in enake vrste. Če komu primanjkuje semen za razne zelenjadne vrste, ali mu je kakva stvar glede gojitve zelenjave neznan, naj se pisмено obrne na „Poizvedovalni urad za saditev zelenjave in krompirja pri c. kr. namestniku, Gradec, Burg, Hof-seite, soba št. 7.“

* **Tržne cene v Gradcu.** Debeli voli 256 do 280 K, srednje debeli 232 do 252 K, suhi 216 do 228 K; debele krave 232 do 248 K, srednje debele 168 do 208 K, suhe 152 do 164 K; bik 216 do 260 K, mlada živina 204 do 250 K; teleta 250 do 280 K, izjemoma 290 do 300 K; mlade svinje 360 do 370 K, debele svinje 352 do 360 K, srednje debele do 0, mesne svinje 350 do 360 K; ovce 150 do 180 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 9 do 11 K, kislo 8.00 do 10.00, slama 8.00 do 9.00 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 40, proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 60 K, fižol 90 do 100 K, grašica 180 K do 200 K, leča 200 K, proseno pšeno 100 do 140 K, pšenični zdrob 120 K, koruzni zdrob 68 do 96 K, ržena moča 64 K, pšenična moča št. 0 98 do 118 K, št. 4 80 do 96 K, št. 6 (črna) 68 do 72 K (100 kg). Jajca komad 12 do 14 v, krompir 29 do 23 v 1 kg, mleko 32 do 34 v l iter.

* **Omeljite v zasebnem poštnem prometu na južnem Štajerskem.** Vse zasebne poštno pošiljke iz političnih okrajev Celje, Konjice, Maribor, Ptuj, Brežice in Slovenjgradec ter mest: Celje, Maribor in Ptuj in v navedene politične okraje in v navedena mesta, so podvržene vojaški cenzuri (uradnemu pregledanju); v to svrhu se ustanove vojaški cenzurni uradi v Mariboru, Celju in Ptuj, ki začnejo poslovati danes, v četrtek, dne 8. julija. Na vseh zasebnih poštnih pošiljках (pisemih in dopisnicah), oddanih v tem okolišju, mora biti natančno označeno ime in bivališče odposiljateljevo. Poštno pošiljke (pisma in dopisnice), ki nimajo teh oznach, oziroma, ki imajo pomanjkljive oznache (če manjka natančno ime in bivališče odposiljatelja), se ne odposiljuje. Zelo strogo je prepovedano, pisati o vojaških zadevah, čeprav bi bile dozvedno nedolžne vsebine, kot n. pr. prihod ali odhod častnikov, vojaštva itd. Vsa zasebna denarna pisma se morajo odprta izročiti poštnemu uradu in ne sme biti pridržanih nič pisemnih poročil. Na odrezkih poštnih nakaznic in spremnic ne sme biti razen imena in bivališča odposiljatelja nobeno drugo pisмено obvestilo. Tudi zasebnim poštnim zavojem se ne sme pridržati nobenih pisemnih poročil. Vsi prestopki zoper te predpise se kaznujejo. Tudi imajo poštni uradniki, ki sprejemajo od strank poštno zavojce, pravico, zahtevati od strank, da se jim odprejo poštni zavoji in se nato zopet zaprejo. Pisma in dopisnice, ki so dosedaj ležala po več dni na poštah, se bodo odslej naprej brez znatne zamude zopet redno odposiljala.

* **Nekaj za kuharice.** V letovišču Arosa v Švici je tamošnji angleški konzul ob priliki, ko je Italija napovedala Avstriji vojsko, od veselja, da so verolomni Italijani stopili na stran naših sovražnikov, napovedal slovesno pojedino ter na isto povabil celo tamošnje angleško naselbino, ki šteje do 250 oseb. V hotelu, kjer bi se naj vršila pojedina, je bilo pred določenim časom že vse najlepše urejeno. Gostje so se sedeli za okrašenimi mizami in čakali, kaj bo vse prišlo na mizo. Nenadoma pa je vstopila v dvorano nadkuharica, ki je angleški gospodi, katera je prav pridno zabavljala čez Avstrijo, odločno izjavila, da ona kot Tirolka za take namene ne more pripravljati jedil. Vrta Tirolka v resnici ni za pojedino ničesar pripravila in gostje so morali hudo zabavljajoč s praznim želodcem zapustiti jedilno dvorano.

* **Za invalide.** Vojno ministrstvo naznanja, da se iz ustanove Jakoba plem. Schellenburg dajejo invalidom, ki so v vojski izgubili kak ud ali sploh postali betežni, letno 9 podpor, vsaka v znesku 250 K 76 v na leto. Podpora se podeli za stalno. Pravico do teh podpor imajo v prvi vrsti invalidi iz Kranjske, Štajerske in Koroške. Onim, ki se ta podpora podeli, je na prosto dano, da ali prejmejo letno podporo v gotovini, ali pa se jih sprejme v kak vojaški invalidni zavod. Prošnje, ki jih je treba nasloviti na vojno ministrstvo, so koleka proste in se morajo opremiti z listino, ki označuje, da dobiva prošnik že kako invalidno podporo, krstnim listom, domovnico, zdravniškim in ubožnim spričevalom. Najbolje je, ako se prošnja osebno vloži pri bližnjem poveljniku vojaškega dopolnilnega okraja.

* **Kolera na Hrvaškem.** V času od 21. do 27. junija je na Hrvaškem in v Slavoniji obolelo za kolero 45, umrlo pa 16 oseb.

* **Maribor.** Umrli je Jožef Kolarič, mizar j. ž. v pokoju.

* **Hoče.** Ker se šola rabi v vojaške namene, se vrši pouk v tovarni pri g. Pfeiferju.

* **Hoče.** V nedeljo, dne 18. julija, po ranem opravi, bode

občni zbor naše Posojilnice pri načelniku Novaku. Priče nadrevizor g. Pušenjak, ki bo govoril o združništvu. Pridite torej vsi udje!

* **Ruše.** V torek, dne 6. julija je tukaj umrla Marija Serne, po domače „Maroltinja vdova“, mati trgovca g. Mihela Serne, stara 81 let. Pogreb se je vršil v četrtek dne 8. julija. N. v m. p.!

* **Sv. Benedikt v Slov. gor.** Na severnem bojišču je dal svoje življenje za svoje brate mladenič Alojzij Rajšp, čevljar iz Drvanje, star 40 let. Hrabro se je boril, pa sovražna granata mu je pretrgala nit življenja dne 20. sušca. Med tem časom, kar je bil na vojski, mu je umrla njegova dobra mamica. Ni mu bilo dano, da bi spremljal svojo mamico na zadnji poti. Njegovo truplo počiva daleč od svojega doma. Žalostnega očeta, brate in sestre pa naj tolaži Bog in upanje, da zopet vid'no se nad zvezdami, kjer ni ločitve, ni trpljenja, kjer večno bode nam življenje. Dragi prijatelj, bodi ti tuja zemljica lahka!

* **Gornja Radgona.** Franc Kaučič, ki je služil pri pionirskem oddelku na severnem bojišču, je bil po zimi dne 19. februarja ranjen v desno nogo. Pet mescev se je nahajal na bojišču. Umrli je dne 12. aprila. Zapustil je ženo, pet otrok in staro mater. Pred smrtjo se je v posebnem pismu poslovil milo od svoje žene in svoje družine. N. v m. p.!

* **Ivanjševci.** Umrli je dne 30. junija po dolgi, mučni bolezni Leopold Ferš, ki je bil obče priljubljen in spoštovan. Bil je dober pokrivač, daleč na okoli poznani. Rajni je bil tudi vedno naročnik „Slov. Gospodarja“. Na njegovem pogrebu se je nabralo za Rudeči križ 3 K 4 v. Njegov sin Anton Ferš je padel na severnem bojišču. Naj mirno počivata oče v domačem in sin v daljnem kraju!

* **Markovec** niže Ptuj. V hiši znanega gostilničarja Martina Čeha je tam uslužbena dekla Terezija Brodnjak iz Gradišča, župnije Sv. Barbara v Malozah, 34 let stara, porodila dne 25. junija otroka moškega spola, katerega je umorila in skrla v postelji. Akoravno bi morali domači vedeti za celo stvar, so se le dne 28. junija naznanili slučaj mrliškemu ogledovalcu. Med tem je neka ženska nagovarjala grobkopa, naj mrtvega otroka pokoplje, kar je on odklonil. Mrliški ogleda je naznanil vse c. kr. orožništvu in c. kr. okrajni sodnji na Ptuj in isti dan se je vršila sodnijska preiskava, ki je dognala, da je bil otrok res umorjen. Nesrečno deklomater so odgnali v ječo. Dognalo se bo, ali je tudi oče vedel, kaj se godi.

* **Prvenci pri Ptuj.** V nedeljo dne 27. junija se je ponesrečil priden fant Franc Zelenik, ki bi bil septembra imel izstopiti iz šole. Zlezal je po večernicah na črešnjo in je tako nesrečno padel z nje, da si je obe roki zlomil. Zapeljali so ga v bolnišnico na Ptuj.

* **Vitan pri Ormožu.** V bolnišnici v Marjaroš-Sziget je umrl svak č. g. profesorja Ivana Kocipra, 32letni posestnik Tomaž Puklavec. Pokojni je bil naš zvest priatelj. N. v m. p.!

* **Laporje.** Strašno gospodari letošnje leto po celem svetu bridka smrt. Brez odmora vihti svojo krvavo koso, kakor še nikoli poprej, ter dan na dan upihuje na krvavih bojiščih na tisoče nadejnih življenj in jih pogrezuje z vsemi upi in nadami v hladne grobove. Pa še ni zadovoljna s to bogato žetvijo. Še več hoče imeti žrtve. Poišče si jih torej daleč proč od bojnih poljan med tistimi, ki so ostali doma. Tukaj sicer ne padajo junaki smrtno zadeti od sovražnikovih morilnih krogel, ampak vendar padajo tudi doma nič manj junaki, ki podležejo notranjim pekočim ranam, ki jim jih je zadala krvava vojska. Tako je tudi pri nas morala v prerani grob blaga in ugledna posestnica Marija Pirš v 49. letu svojega življenja. Radi globoke žalosti, ki ji jo je povzročila vojska, jo je 25. junija zadela kap, kateri je tudi kmalu podleгла. Njena blaga duša je zapustila to solzno dolino ter splavala v rajске višave, kjer ni več tuge in bridkosti. Pogreb se je vršil na Petrovo in Pavlovo ob obilni udeležbi na domačem pokopališču pod vodstvom prečast tega g. dr. Antona Medveda, ki se je poslovil od ranjke pri odprtem grobu z pretresljivimi, v srce segajočimi besedami. Počivaj v miru, blaga ranjka, ter uživaj zaslužen plačilo po prestanih bridkosti tega življenja! Na svidenje v večnosti!

* **Celje.** Glavni izpit na orglarski soli se bo vršil v sredo dne 14. julija t. l. pod nadzorstvom mil. gosp. opata Fr. Ogradi. Novi gojenci se sprejmejo letos v večjem številu, kakor poprejšnja leta. Pogoji se dobe pri vodstvu zavoda v vili „Cecilija.“

* **Celje.** Katoliško podporno društvo ima svoj občni zbor v opatiji dne 14. julija 1915 ob 6. uri popoldne.

* **Zalec.** Dne 27. junija je pridrvela nad Zalec in okolico nevihta s točo, ki je napravila na hmeljiščih in njivah mnogo škode.

* **Savinjska dolina.** Od 20. do 27. junija se je vršilo birmovanje v dekaniji Gornjigrad. Vrli Gornjesavinjčani so sprejeli svojega prevzvišenega nadpastirja prav svečano, dasiravno so g. knezoškof odpovedali vsak slovesen sprejem. Birmancev je bilo v celem dekanatu 2010; in cicer v Solčavi 113, v Lučah 199, v Ljubno 393, v Gornjemgradu 463, v Nazarjih 127, v Rečici 421 in v Mozirju 294.

* **Marenberg.** Umrli je v soboto dne 3. julija blaga mati Snežičeva Elizabeta Kolar. Hud udarec je to za domače, pa tudi za vse poštene ljudi, ki so jo

poznali. Pa božji previdnosti se je treba klanjati. Pokojna je bila vzorna mati in gospodinja. Njen mož je 16 let cerkveni ključar pri podružnici in romarski cerkvi sv. Janeza. Eden sinov se nahaja na laškem bojišču sedaj še zdrav, hčerke so vrle cerkvene pevke in sodelovateljice pri izobraževalnem društvu. Pokojni svetila večna luč!

Zadnja poročila došla v četrtek, 8. julija. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglaša:

Dunaj, 7. julija.

Rusko bojišče.

Na bojni črti armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda se nadaljujejo boji. Došla ruska ojačenja, ki so napadala na več krajih, so bila odbita, pri čemur so imeli Rusi velike izgube. Število ujetih Rusov se je zopet zvišalo.

Ob reki Bug in v izhodni Galiciji je položaj nespremenjen.

V bojih ob spodnjem toku Zlote-Lipe je bilo v času od 3. do 5. julija ujetih 3850 Rusov.

Italijansko bojišče.

Na bojni črti na Goriškem je zavlada za sedaj precejšen mir. Po zmagonosnih bojih dne 5. julija, so se morale naše čete odbiti nekaj ponočnih italijanskih napadov na gorisko mostno utrdbo in na naše postojanke na gorski planoti. Včeraj, dne 6. julija, se je vršil vnovič hud italijanski artilerijski ogenj, kateremu so po noči zopet sledili brezuspešni sunki slabih čet.

Italijanski zrakoplovci so metali na Trst nekaj bomb, ne da bi pa bili povzročili kake znatne škode.

Na ozemlju Krna je napadel sovražnik skalnato višino, katero je že poprej večkrat napadal. A hrabri branitelji so, kakor vselej, odbili tudi ta napad. Pred našo postojanko se nahajajo celi kupi mrličev.

Na koroškem in na tirolskem obmejnem ozemlju se mestoma nadaljujejo artilerijski boji.

Črnogorsko bojišče.

Na višinah izhodno od Trebinja se je vršila v zadnjih dnevih bitka, ki je bila uspešna za naše čete. Nekaj naših oddelkov je napadlo Črnogorce in je zavzelo po kratkem in hudem boju neko črnogorsko predno postojanko ter pognalo Črnogorce na bližnje gorovje. Dan pozneje je napravila črnogorska brigada po močnem artilerijskem obstreljevanju protinapad, toda imela je vsled ognja naših čet tako velike izgube, da se je umaknila kmalu nato na svojo glavno postojanko, iz katere je napravila napad.

Več naših zrakoplovov je uspešno poseglo v boj z bombami in strojnimi puškami.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Iz Berolina se z dne 7. julija uradno poroča:

Na zahodni strani gornjega toka reke Visle naši dobro napredujejo. Na izhodni strani reke Visle ni nobenih večjih sprememb.

Pri zasledovanju sovražnika ob Zloti-Lipi od 3. do 5. julija so naše čete ujele 3850 Rusov.

Kaj delajo Italijani?

Na italijanskem bojišču je italijanska tretja armada zaposlena sedaj s tem, da si uredi svoje čete, ki so vsled poraza dne 5. julija prišle v nered, in da si izpopolni nastale velike izgube. Sunki manjših italijanskih čet imajo v prvi vrsti namen, da Italijani izvejo za položaj naših čet. Imajo pa tudi namen, da bi naši hrabri vojniki ne prišli do počitka in miru. V tem smislu se mora tudi smatrati hudo sovražno artilerijsko obstreljevanje, ki je trajalo še tudi potem, ko je že bil italijanski napad krvavo odbit.

† **Kanonik Jakob Kavčič.** V sredo, dne 7. jul. je v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu umrl mil. g. kanonik Jakob Kavčič. Rajni je bil rojen dne 14. maja 1862 v župniji Sv. Petra pri Radgoni. V duhovnika je bil posvečen dne 18. julija 1885, za kanonika je bil imenovan dne 31. julija 1909. Zadnja leta je kanonik Kavčič močno bolehal. Kakor že poprej večkrat, tako je tudi sedaj že od Velike noči iskal zdravja pri usmiljenih bratih v Gradcu, a ga žal ni našel. Svetila blagemu pokojniku večna luč!

* **Strojke policijske odredbe.** Štajerski cesarski namestnik je odredil, da mora odslej vsak hišni gospodar vsakega tuca, potnika ali tudi sorodnika, ki prenoči v njegovi hiši, takoj po dohodu naznaniti, in po njegovem odhodu odznaniti na deželi županstvu, v mestih Maribor, Celje in Ptuj pa okrajnemu glavarstvu.

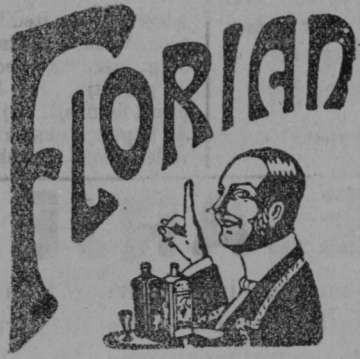
7

Dober tek

je dobra stvar!
Zauemarija je nikar!

Dober tek

imaš vsaki dan, ako živiš

Želodčni likér „**FLORIAN**“ je pripravil tek in prebavo marsikomu, ki je zaman kupoval draga in neprijetna zdravila!

Naslov za naročila: „**FLORIAN**“ Ljubljana.

NAZNANILO.

Na deželni sadjarski in vinarški šoli v Mariboru se dne 26., 27. in 28. julija vrši tečaj za vnovčenje sadja in zelenjave s posebnim oziranjem na vojni čas. Na tečaju se bo razpravljalo o pripravljanju sadja in zelenjave, da postane ista trpežna. Predavanja se bodo vršila, kolikor bo čas in sedanjí položaj dopuščal, v zvezi z praktičnimi razkazovanji.

Tečaja se lahko udeleži vsakdo, t. j. možje, žene in dekleta. Učnina se ne bo pobirala. Pódučni jezik je nemški.

Naznanila se pošiljajo do 20. julija na podpisano ravnateljstvo. 418

Ravnateljstvo
deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

Za poletje
priporočila domača in narodna trgovina

Franc Lenart
v PTUJU

večinoma razno novodeležo blago za obleke. Ker se vrši najbrž letos ev. birna, opozarjam cenj. botere in botre že naprej, da preskrbijo svojim birmancem lepo obleko, ki pa se dobi primeroma današnjim razmeram po ugodnih cenah istotako pri

Francu Lenart v Ptuj.

Kdor bo s blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem.
Kdor bo s blagom nezadovoljen, naj pove meni.

192

Narodna trgovina
Alojz Brenčič
v PTUJU

priporočila za spomlad in leto lepo izbiri štof in volne za moške in ženske obleke kakor tudi vsakovrstnega platna za životno in posteljno perilo. Nadalje nudi gotovo perilo, potem hlače, predpasnike, kravate, ovrtnike, zavratnice, odeje, dežnike, preproge, različne rute ter večje vse, kar spada v to snovko. Priporočila se Alojziju Brenčič v Ptuj.

Najboljša KOSA se dobi samo
v PRVI GORENJSKI RAZPOŠILJALNICI
IVAN SAVNIK, KRANJ, Gorenjsko.

65, 70, 75, 80 ctm
6 1/2, 7, 7 1/2, 8 pesti

Gorenjska kosa stane samo kron 2—, z'20, 2'40, 2'60, za katero se garantira.

Kdor naroči deset kosov skupaj, se mu pošlje poštnine prosto!
Zahtevajte krasni ilustrovani cenik zastoj!

228

Pozor kmetovalci!

Preberite si proročanje, posebno tedaj v vojničnem času, jameča, neznanjiva in kačjeva semena, n. pr.: damsko, nemško (Lucerna), kamašje detelja, trava, pose razeno in rudoče, sploh vsa poljaka, kakor tudi vrtna in ovadna semena od mase in odlične vrste Mauthner, ki se dobivajo pri domači trdnici

L. RAVNIKAR in CELJE

Trgovina s špecerijskimi blagom, z barvami in doboletnimi pridetki ter anoga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna posredstva.

Edina zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ugarsko od avstrijskih armadnih in železničarskih noskopov - nr 51.

lanstvo 3 leta.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popoldni stvari najprej zamenja, tvoj ni nobeno stika, ampak se lahko vsak čas popravi o teh laboriranih urah. Prednosti teh ur: Prava kromirana noskopov ura se je, ne dolgo časa, umili za čiščenje in iztrgane stične s novo konstrukcijo stičnih delov, dobila prednjimi tek, posebni mehanizem, kotenje se vse vrsti v kromirani. Ura tebe 32 ur in ide tedno na pol minuta, če tudi ura laži, vni ali se vseh v boga. Ura je varovana pred prevlačni napetosti porosa, obloče je iz čistega nikla ter je zasnovana za z onim plaščem za varstvo noper prah ter se vsi pokrovi strupa in ustredno sapirajo. Po dobri preizkušnji se se to ura radi niko čeno in vendar dobrega teha uradne upoljate pri avstrijskih in različnih železničar. Prosim Vas torej, da to ura ne zamenjate s drugimi slabiimi urami, ki ne dobijo v trgovinah. — Vsek si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako škodo, naroči mojo ura. — Velik cenik popokema zastoj.

A. RIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlata, razpošilja v vse dežele. Specialist za boljše ura.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporočila: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX

Za gostilničarje: Papirnaté servijete vsled novih predpisov namestnje v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Zahvala.

Za vse izrave odkritosrčnega in skrenega sočutja, ki so nam došli p' vodim prerano in nesadno smrti našega nepozabnega predobrega velečast. gospoda

Pavel Rath-a,

župnika v št. Klju pod Turjakom,

ki ga je Vsemogočni dne 25. junija t. l. poklical po plačilo v rabeša, se tem potom najistrenje zahvaljujem.

Zlasti se zahvaljujem milosti g. častnemu kantoniku, duh. svet. in dežanu Antonu Šlander v Starem trgu, ki je vodil p greb, veleč g. naslužniku v Smar tnuem, gg. župnikom iz Pame, Dolica, St. Vida, Šmikle-va, Sel, Dobrne, Šoštanj, Šmartece pri Velenju in vsem čé. stanovskim tovarjem za spremstvo pri pogrebu. Nadalje iskrena zahvala eleč. g. nadomestnemu župniku v Slovenjgradu, g. Janezu Jarku za spremstvo iz bolnišnice do kapelice, poslužni, tolažilni nagovor ter za najav. daritev, kat-ro so opravili na dan pogreba za Rajnkega. Pristrčna zahvala tudi blag. g. okrajnemu gla. arju ki je Rajnega počastil s svojo navzočnostjo, hvala čé. sestram usmiljenam slavnemu šolskemu vodstvu za spremstvo šolske u. ladine, gg. cerkvenim ključarjem za požrtovalno skrb pri pogrebu, gg. zastopnikom občin St. Uj in Mislinja, vsem darovalcem prekrasnih vencov in š. pkov! Tudi velja pri- strčna zahvala tukajšnjemu jevskeemu zboru za tolaž. lno potje, hvala končno vsem, ki so v tako obilnem številu pre- dragega Rajnkega na njegovi zadnji poti! Bog povrni! 42!

Zahvaljci Friderik, brat in sorodniki.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju
registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.